

FIRST EXAM : 2018**DATE : 21/08/2018****STD : 9 :****TIME : 2 HOURS****SUB. : GUJARATI ANSWAR****MARKS : 50**

પ્ર-1(અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યેdp,S&shpb Ap' ષ (2)

જવાબ-1. 'પરોપકારી મનુષ્યો' કૃતિના લેખકનું નામ વિદ્યાગોરી નીલકંઠ છે.

જવાબ-2. 'ગુર્જરીની મહોલાત જ્યાં ગુજરાતી બોલાય છે ત્યાં છે.

(b) "uQ" p âñ" p bfÓZ hp%edp,S&shpb gM" (4)

જવાબ-1. રાત્રિનો સમય હતો. પુલની બંને બાજુએથી વાહનો આવ્યાં. આંખો આંજી નાખતા પ્રાખના શેરડા અને અવાજથી સિંહ કંટાળી ગયો અને પુલની દીવાલ કૂદીને અંધકાર બાજુ જવાના ઈરાદાએ છલાંગ મારી, પરંતુ નીચે હીરણ નદીનો પથરાળ પટ હતો. તેથી તે ત્યાં પડતાં વેંત તેનું માથું ફાટી ગયું.

જવાબ-2. લેખક કહે છે કે 'અસત્યો માંહેથી' ઉપનિષદની એ પ્રાર્થના વિશ્વવિખ્યાત છે. દુનિયાના શ્રેષ્ઠ સંગ્રહોમાં એનું અગ્રસ્થાન છે. ગુજરાતની કોઈપણ સ્કૂલના વિદ્યાર્થીઓને એ મોઢે છે જ અને વિના સંકોચે એ બોલી શકે છે.

અથવા

જવાબ-2. અનિરુદ્ધ ડૉ. પીયૂષને ડૉ. પીયૂષજી લખવાનું-બોલવાનું નહીં તેમ જણાવે છે. તેથી તે ડૉ. પીયૂષને પોતાનો ઉપકાર માનવા કહે છે.

(L) "uQ" p âñ" p krhōspf DÑf Ap' ષ (4)

જવાબ-1. ભાષા અને સંસ્કૃતિ એકબીજાની સાથે એવી તો સંકળાયેલી છે કે એત જાય તો બીજી જાય. ભાષા-સંસ્કૃતિ સાથે ઓતપ્રોત છે, વણાયેલી છે, એક થયેલી છે. આર્ય સંસ્કૃતિ આર્ય ભાષાઓમાં જટકે. ભાષા જાય એની સાથે એની આવડત જાય, એની સમજણ જાય. એનો ઉપયોગ જાય એની સાથે મૂળ દેશની સાથેનો સંપર્ક જાય, વારસાગત સંસ્કૃતિ અને સંસ્કારો જાય. ગીતાજીમાં સ્થિતપ્રજ્ઞનાં લક્ષણો ગુજરાતીમાં બોલીએ ત્યારે દિલમાં અનેરા આનંદ, શાંતિ અને સાસ્તિવક્તાનો અનુભવ થાય છે. પરંતુ અંગ્રેજીમાં વાંચતાં એવો અનુભવ થતો નથી.

અથવા

જવાબ-1. સમાજમાં ઘણા પરોપકારી મનુષ્યો હોય છે. તેઓને કોઈને પણ વણમાગી સલાહ આપવાની આદત હોય છે. તેમની આ આદતથી સલાહ લેનાર વ્યક્તિને ફાયદો થવાને બદલે ઘણીવાર મોટું નુકસાન થતું હોય છે. કારણ કે સલાહ આપનાર ને જે-તે વિષયનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન હોતું નથી. લેખકે આંજણી મટાડવા વણ માગેલા લોકોના ઉપાય અજમાવ્યા, પરિણામે તેમનું દર્દ વધી ગયું. છેવટે નસ્તર મુકાવવું પડ્યું. વણમાગી સલાહ સ્વીકારવાને બદલે આપણે જે-તે વિષયના નિષ્ણાંતની સલાહ લેવી જોઈએ.

â-1(A) "uQ" p âñ" p A"shp%edp,S&shpb Ap' ષ (2)

જવાબ-1. જ્યાં જઈએ ત્યાં બધે જ કૂડેકૂક (કપટ) દેખાય છે.

જવાબ-2. આત્માના દીવા પાસે સૂર્ય, ચંદ્રા, તારાનું તેજ પરાયું લાગે છે.

(b) "uQ" p âñ" p bŕŌZ hp%edp,Sŕhp b gMŕ (4)

જવાબ-1. જ્યારે ભૂખ્યો માણસ સડી જાય છે. (ભૂખને લીધે બેહાલ થઈ જાય છે.) ત્યારે સંઘરાખોરો અનાજ વેચવા કાઢે છે.

જવાબ-2. કવિ નૂતન યુગના પ્રવાસી છે. તે અજબ આશાનાં સ્વપ્ન સજાવીને પૃથ્વી પર સ્વર્ગ ઉતારવા માગે છે.

અથવા

જવાબ-2. આત્માનો દીવો એટલે આત્મશક્તિ. વ્યક્તિ આત્મશક્તિ વડે જ આગળ વધી શકે છે. તેથી કવિ આત્માનો દીવો પ્રગટાવવાની વાત કરે છે.

(L) "uQ" p âñ" p krhōspf DÑf gMŕ (4)

જવાબ-1. ગુજરાતીની વિશેષતા : ગુજરાતીઓ જગતના ખૂણે ખૂણે વસેલા છે. ત્યાં પણ ગુજરાત છે. તેઓ ગુજરાતી ભાષા તેમજ ગુજરાતની રીતભાત ભૂલ્યાં નથી. તેઓ પોતાની મહેનતથી જંગલમાં પણ મંગલ કરે છે. તેઓ આ રીતે ગુજરાતી સંસ્કૃતિ અને અસ્મિતાને જાળવી રાખે છે. તેનું જતન કરે છે. તેઓ તેને સ્નેહ, શૌર્ય અને સત્યથી સંચિત કરે છે.

અથવા

જવાબ-1. નૂતન યુગના પ્રવાસી નવસર્જનની વાટે વિહરતા હોય. તેઓ પ્રગતિના પંથે હોય. તેમનામાં આશા અને ઉલ્લાસ હોય. તેમનામાં આળસ કે નિરાશા ન હોય. તેઓ મોહમાયાના ફંદમાં ફસાયા ના હોય. તેમનામાં જૂઠી કીર્તિનો મોહ ના હોય. તેઓ ઉત્તસ કાર્ય કરી પૃથ્વીને સ્વર્ગ જેવી સુંદર બનાવવાનું સ્વપ્ન સેવતા હોય.

â - 3 kQ" p dŕb afapf Lŕŕ (10)

- (1) સમાનાર્થી શબ્દ : ઔષધ = દવા
- (2) વિરોધી શબ્દ : દોસ્ત ' દુશ્મન
- (3) જોડણી સાચી કઈ : ભીંત
- (4) સ્ત્રીલિંગ શબ્દ કયો : પ્રાર્થના
- (5) 'પરેગટવું'નો શિષ્ટ શબ્દ : પ્રગટવું
- (6) સંધિ છૂટી પાડો : નિષ્ફળ = ની: + ફળ
- (7) તળપદો શબ્દ કયો : અમીરાત = મિરાત
- (8) શબ્દસમૂહ માટે એક : ત્રણ ફૂટ જેટલું માપ = વાર
- (9) રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ : પેંગડામાં પગ ઘાલવો - બરોબરી કરવી.
- (10) વિશેષણ કયું : ગરમ

â.4(A) "uQ" p NŪMŕŕ yhpQ" Lŕŕ "uQ" p âñ" p Sŕhp b Ap' ŕŕ (4)

જવાબ-1. નદીની માતા સાથેની તુલના વધુ બંધબેસતી ગણી શકાય.

જવાબ-2. નદીને કાંઠે વસીએ એટલે દુષ્કાળની ચિંતા જ નહીં. મેઘરાજા રૂઠે તો કહી ના શકાય, સહી ન શકાય એવો સંતાપ કરાવે, પણ નદી તો પાકને મૂરઝાઈ જતો બચાવી લે છે.

જવાબ-3. નદી કાંઠાની અતિ શુદ્ધ અને સ્ફૂર્તિ આપનારી હવા લેવા જેવી હોય છે. આથી નદી કાંઠે હંમેશાં ફરવા જવાથી મન પ્રસન્ન રહે છે.

જવાબ-4. નદી પર્વતરાજની પુત્રી કહેવાય છે.

(b) “॥Q;Ap’ g ’ [¼sAp] rhQpf-rhōspf Lf” (4)

જવાબ-1. આ પંક્તિઓમા કવિએ સંતોના સ્વભાવનો પરિચય કરાવ્યો છે. સંતો ધૂપસળી જેવા હોય છે. ધૂપસળી જાતે બળ છે પણ બીજાને સુવાસ આપે છે. સંતો પણ જીવનના અંત સુધી પોતે દુઃખ સહન કરીને બીજાને સુખી કરે છે.

સંતોએ સેવાધર્મ સ્વીકારેલો હોય છે. તેઓ આજીવન નિઃસ્વાર્થ ભાવે લોકોની સેવા કરે છે. રવિશંકર મહારાજ, ઠક્કરબાપા, મધર ટેરેસા વગેરેએ અનેક મુશ્કેલીઓ વેઠીને પણ નિઃસ્વાર્થભાવે લોકોની સેવા કરી છે.

આપણે પણ કેવળ સ્વાર્થી ન બનતાં બીજાં માટે જીવતાં શીખીએ.

અથવા

જવાબ-1. કોઈપણ ઉપદેશ તેના આચરણ વિના અસર કરતો નથી.

ઉપદેશ આપવો સહેલો છે. પરંતુ તેને આચરણમાં મૂકવો અઘરો છે. જ્યાં સુધી કોઈ બાબત આચરણમાં ન મુકાય ત્યાં સુધી તેની બીજા પર ધારી અસર થતી નથી. દરરોજ મોડા ઊઠનાર બીજાને વહેલા ઊઠવાનો બોધ આપતો નથી તેની અસર થતી નથી. આથી જ બુદ્ધ ભવવાને પોતે ગોળ ખાવાનું છોડી દાઘા પછી બાળકને ગોળ ખાવાનો બોધ આપ્યો. ‘ડાહી સાસરે ન જાય અને ગાંડીને શિખામણ આપે’ એ કહેવતમાં પણ પ્રથમ કોઈ બાબત આચરણ માં જ મૂકવાની શિખામણ છે. આપણે સારી બાબતો આચરણમાં મૂકીએ પછી ઉપદેશ આપવાની જરૂર રહેશે નહીં. આપણા સંપર્કમાં આવતા લોકો આપણું અનુકરણ કરતા થશે.

(L) “॥Q;Ap’ gprhj e ’ f ’ Ó gM” Lf” (4)

જવાબ-1.

પલ પટેલ

8, સુંદર નગર,

રાજકોટ - 360002

તા. 29-9-2018

પ્રિય મિત્ર મહેશ,

તારો પત્ર મળ્યો. તારી પહેલી કસોટીનું પરિણામ જાણી આનંદ થયો. પરંતુ તારી નાદુરસ્ત તબિયતના સમાચાર જાણી ચિંતા થાય છે.

મિત્ર, તું અભ્યાસમાં જેટલી કાળજી રાખે છે તેટલી તારા સ્વાસ્થ્ય માટે કાળજી રાખતો નથી. ‘શરીર સુખી તો સુખી સર્વ રીતે, શરીરે દુઃખી તો દુઃખી સર્વ રીતે ‘A healthy mind in a healthy body.’ આ બધાં સુવાક્યો ફક્ત લખી રાખવા માટે નથી. તેમને આપણે આપણા જીવનમાં પણ ઉતારવાં જોઈએ

તારી તંદુરસ્તી માટે હું કેટલાંક સૂચનો કરું છું અને આશા રાખું છું કે તું તેમનો અમલ કરીશ. તારે વહેલી સવારે ખુલ્લા મેદાનમાં અડધો કલાક કસરત કરવી જોઈએ. તારે ખોરકામાં દૂધ અને ફળો ખાસ લેવાં જોઈએ. તારા રોજિંદા ખોરાકમાં તારે લીલાં શાકભાજી અને કચુંબરને સ્થાન આપવું જોઈએ. તારે બજારમાંથી વેચાતી ખુલ્લી ચીજો તો બિલકુલ ન ખાવી જોઈએ. તારે કબડી, ખો-ખો, વોલીબોલ જેવી રમતો રમવી જોઈએ. દરરોજ સાંજે થોડું ચાલવું જોઈએ. જો શક્ય હોય તો તારે યોગાસન અને પ્રાણાયામ શીખી લેવાં જોઈએ. સદાય પ્રસન્ન રહેવું જોઈએ.

તારાં મમ્મી પપ્પાને મારા પ્રણામ. નિશાને યાદ.

લિ. તારો મિત્ર

પલ

અથવા (અહેવાલ લેખન)

જવાબ-1.

પાણીની સમસ્યા

તા. 29-9-2018

અમારાં માલપુર તાલુકામાં પાણીની કાયમી સમસ્યા છે. ચોમાસામાં ચાર માસ જ પાણીની થોડી રાહત રહે છે. બાકીના આઠ માસ પાણી માટે અમારે વલખાં મારવાં પડે છે. એમાંય ઉનાળામાં તો પરિસ્થિતિ કપરી બની જાય છે. આમ તો અમારા વિસ્તારમાં ખેતરે ખેતરે કૂવા છે. પરંતુ શિયાળાના બે માસ દરમિયાનમાં જ કૂવાનાં પાણી સૂકાઈ જાય છે અથવા ખૂબ ઊંડા ઊતરી જાય છે. લોકો દૂર દૂર સુધી ઊંડા કૂવામાંથી પાણી લઈ આવે છે. પાણી ખેંચવાનું દોરડું એટલું બધું લાંબું અને ભારે હોય છે કે એક જણને ખાસ આ દોરડું ઊંચકીને ચાલવું પડે છે.

સરકારે પાણીની સમસ્યા હલ કરવા માટે છૂટક છૂટક પ્રયત્નો કર્યા છે. દરેક ગામ-માં ત્યાંની વસ્તીના પ્રમાણમાં હેન્ડપંપ મૂકવામાં આવ્યા છે. પણ આજે એમાંથી એક પણ હેન્ડપંપમાં પાણી આવતું નથી. અમે વારંવાર રજૂઆત કરી હોવા છતાં સરકાર કે સરકારી કર્મચારીઓ અમારી સમસ્યા હલ કરવા કોઈ હિલચાલ કરતા નથી. પાણીની સમસ્યા હલ કરવા માટે દર વર્ષે કરોડો રૂપિયાની યોજના થાય છે. પરંતુ આ રૂપિયા ક્યાં ચાલ્યા જાય છે તે જ સમજાતું નથી.

શું સરકાર અમારા વિસ્તારની પાણીની સમસ્યાના કાયમી ઉકેલ માટે કંઈક વિચારશે ખરી ?

(X) LpC' Z AŁrhj e ' f Api f;200 i ávdp,r" b,^ gMp (8)

(1) વર્ષાઋતુ :

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – વરસાદનું દશ્ય – વર્ષાના આગમન પછીનું વાતાવરણ – વર્ષાઋતુમાં આવતા તહેવારો – અતિવૃષ્ટિ – બીમારી – ઉપસંહાર.

(2) આદર્શ વિદ્યાર્થી :

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – આદર્શ વિદ્યાર્થીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ – આદર્શ વિદ્યાર્થીનાં અન્ય લક્ષણો – આદર્શ વિદ્યાર્થીમાં શું ન હોય ? – ઉપસંહાર

rhÜp' }" p gMpZ A "kpf Nÿ Ap' hpdp, Aph i ;

* * * * *

FIRST EXAM : 2018

DATE : 21/08/2018

STD : 9 :

TIME : 2 HOURS

SUB. : GUJARATI

MARKS : 50

- â-1(A) "uQı" p âñı" p Aı\$hp%edp,S:hpıb Ap' ıı (2)
(1) , (2)
- (b) "uQı" p âñı" p bı-ÓZ hp%edp,S:hpıb gMıı (4)
(1) , (2) અથવા (2)
- (L) "uQı" p âñı" p krhōspıf DÑf Ap' ıı (4)
(1) અથવા (1)
- â-1(A) "uQı" p âñı" p Aı\$hp%edp,S:hpıb Ap' ıı (2)
(1) , (2)
- (b) "uQı" p âñı" p bı-ÓZ hp%edp,S:hpıb gMıı (4)
(1) , (2) અથવા (2)
- (L) "uQı" p âñı" p krhōspıf DÑf gMıı (4)
(1) અથવા (1)
- â - 3 kQ" p dı\$ıb aıfapıf Lııı (10)
- â.4(A) "uQı" p NÚMı\$ yhpıQ" Lııı "uQı" p âñı" p S:hpıb Ap' ıı (4)
- (b) "uQıAp' g ' [ı\$Aıı" ıı rhQıf-rhōspıf Lııı (4)
(1) અથવા (1)
- (L) "uQıAp' gı rhıe ' f ' Ó gıM" Lııı (4)
(1) અથવા (1)
- (X) LıııC' Z Aıı\$hpıe ' f Aııı fı200 i âvıııııııı bı^ gMıı (8)
(1) , (2)

* * * * *